

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tad-29 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 1188/2000/1

**Salvatore Sammut
Vs
Middle Sea Insurance P.I.c.**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha l-attur ippremetta illi huwa proprjetarju tal-vettura tal-marka Lancia bin-numru ta' registrazzjoni KAS 546;

Premess illi din il-vettura kienet assicurata mas-socjeta' konvenuta;

Premess illi fl-1999 din il-vettura nsterqet minn gewwa Paceville, San Giljan;

Kopja Informali ta' Sentenza

Premess illi s-socjeta' konvenuta qeghda tirrifjuta li tonora l-*claim* li ghamel l-attur;

Ghaldaqstant l-attur talab lil din il-Qorti, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportun:

1. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas lill-attur dik is-somma li tigi likwidata mill-Qorti, jekk hemm bzonn bl-opera ta' periti nominandi, bhala hlas dovut lill-attur skond il-polizza ta' assigurazzjoni mahruqa mis-socjeta' konvenuta favur l-attur fir-rigward tal-vettura tal-marka Lancia bin-numru ta' registrazzjoni KAS 546.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali tal-21 ta' Marzu, 2000.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta a fol. 9 tal-process fejn eccepiet:

1. Illi t-talbiet tal-attur huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez peress li ai termini tal-polza ta' assigurazzjoni, is-socjeta' konvenuta hija ezonerata milli thallas lill-attur minhabba *non-disclosure* ta' fatti materjali.

2. Salvi eccezzjonijiet ohra.

KONSIDERAZZJONIJIET

L-attur qed jitlob li s-socjeta' konvenuta tonora l-*claim* li hu ghamel u thallsu l-valur tal-karozza li kien inxurja maghhom u li kienet insterqitlu.

Il-konvenuti qed jirrifjutaw li jaghmlu dana billi qed isostnu li ai termini tal-polza ta' assikurazzjoni s-socjeta' konvenuta giet ezonerata milli thallas, minhabba *non-disclosure* ta' fatti materjali.

Il-konvenuti qed jissottomettu li meta mtlit il-*proposal form* u lill attur saritlu d-domanda numru 20 cjoé jekk kellux *claims* qabel, l-attur wiegeb fin-negattiv, mentri millinvestigazzjonijiet li ghamlu, wara li saret *claim* minn huh, irrizulta li bejn l-attur u huh, kienu ghamlu sitt *claims* ma Gasan Insurance li jlahhqu għall eluf ta' liri. Għalhekk il-konvenuti qed jikkontendu li kieku l-attur qalilhom il-verita', cjoé li hu kellu *claims* qabel, huma ma kienux jinjurjawh. Għalhekk qed jirrifjutaw li jhallsuh.

L-attur qed isostni li meta saritlu d-domanda numru 20 l-iskrivan kien staqsih jekk kellux incidenti dan l-ahhar hu u wiegħbu 'le'. L-iskrivan ma kien semma l-ebda perġodu ta' snin.

Meta qieset il-provi, l-Qorti ma teskludix li fil-fatt ma saritx referenza għal snin mill-iskrivan, u dana billi s-snin jissemmew fil-*proposal form* li qeda bl-Ingiliz mentri l-mistoqsijiet saru bil-Malti u jista' jkun li l-iskrivan ma semmiex is-snin u qallu biss "dan l-ahhar". L-attur kellu *claims* sentejn u erba snin qabel.

Izda dana ma jfissirx li l-attur ma kienx obligat li jinfurma lill assikurazzjoni bi *claims* ohra li hu kellu precedentement anke jekk ma kienux strettament "dan l-ahhar".

Il-principju hu li "*the potential parties to an insurance contract are bound to volunteer to each other before the contract is concluded information which is material...*" (Modern Insurance Law, John Birds). Fl-istess sens hu obligu ta' l-attur li *sua sponte* u volontarjament ipoggi l-informazzjoni kollha għad-disposizzjoni tas-socjeta' konvenuta li hadet l-inkarigu li timla' l-*proposal form* u dana rrispettivament minn jekk u kienx gie jew le mitlub minn din l-istess socjeta' li jagħmel hekk (App Briffa vs Camilleri 9 ta' Frar 2001).

L-attur għalhekk kien obligat li jgħaddi dina l-inforjmazzjoni lill assikurazzjoni biex dawna jaraw jekk jaccettawx jew le l-polza. David Borg Saydon xehed li billi dana l-kaz kien *clear*, hu nxurjah. Imbagħad zied ighid:

“Jekk persuna jkollha *claim* jiddependi kemm ikollha *claims* biex nara jekk naccettahex jiena jew inkellha niehu parir” (fol 33). Richard Vella, General Manager tal-Melita Insurance, xehed li kieku kien jaf bil-*claims* li jidhru a fol. 50 ma kienx jaccetta.

Dan ifisser li l-fatt li wiehed ikollu *claims* qabel ma jfissirx li hu ser jigi awtomatikament eskluż mill-johrog assikurazzjoni. Is-socjeta' assikuratrici trid taghmel evaluzzjoni tar-riskju u tara jekk taccettahx skond ic-cirkostanzi li tkun taf bihom.

Jigifieri li kieku l-attur qal x'*claims* kellu qabel, l-assikurazzjoni ma kinitx ser jirrifjuta li tassikurah awtomatikament imma riedet tahsibha - ghalkemm issa *ex post facto*, Richard Vella qal li zgur ma kienx jaccetta.

Issa skond id-dokument a fol. 20 PF2 jirrizulta li l-attur kellu tlett *claims* qabel, fil-1992 u fil-1994 mentri l-polza mtliet f'ahhar ta' Dicembru tal-1996.

F'kazijiet bhal dawn il-prova tan *non-disclosure* trid issir mill-assikurazzjoni konvenuta. *The burden of proving non-disclosure or misrepresentation is on the insurers: Joel v Law Union.*

Inoltre “*the doctrine of duty disclosure in insurance must not be rigid, inflexible and out of date. This doctrine and the expression “contracts uberimmae fidei” must not be indiscriminately used by insurers and judges as an excuse for ignoring insurance claims*” (Semin Park -The Duty of Disclosure in Insurance Contract law (1996) p 68 kwotat fil-kaz App Briffa vs Camilleri 9 ta' Frar 2001.)

Fil-kaz in ezami l-Qorti hi tal-fehma li ma giex pruvat sodisfacentement li kieku l-konvenuti kienu jafu bil-*claims* li kellu l-attur, huma awtomatikament kienu ser jirrifjutaw il-*proposal* tieghu. Inoltre c-cirkostanzi tal-*claim* li ghamel l-attur m'humix tali li jinducu lill Qorti biex tikkonkludi li l-attur f'dan il-kaz ried iqarra. Dan jirrizulta mis-segweni konsiderazzjonijiet.

Kopja Informali ta' Sentenza

Dwar il-kwistjoni tal-*claim* li l-attur kellu dak in nhar li ghamel assikurazzjoni, l-attur gab prova, u ma gietx kontradetta, li l-incident gara wara li saret l-assikurazzjoni u hu ma kienx involut bil-karozza li kien assikura dakinhar izda b'karozza ohra ta' huh. Dana l-incident ma kellu x'jaqsam xejn mal-fatt tal-assikurazzjoni li kien ghadu kemm hareg l-attur.

Il-polza harget fit-30 ta' Dicembru, 1996 u l-karozza insterqet fit-18 ta' Lulju, 1999 cjoe sentejn u nofs wara li giet inxurjata. Inoltre l-attur lanqas biss kien Malta meta insterqet izda kien barra fuq xoghol u l-karozza kienet f'idejn hutu l-ohra u mhux hu. F'dawn is-sentejn u nofs il-konvenuti ma ghamlu ebda investigazzjoni fuq l-attur u kull sena rrinovaw l-polza tieghu. Kien biss wara l-*claim* li saret l-investigazzjoni.

Il-*claims* li kellu precedentement l-attur kienu dwar hbit, mentri dana l-kaz kien wiehed ta' serq ta' karozza.

Fl-ahhar nett jigi rilevat li ghalkemm il-konvenuti qed jirrifjutaw li jhallsu lill attur il-valur tal-karozza misruqa, huma ma kkanccellawx il-polza u lanqas ma rritornaw il-flus tal-*premium* li kien hallas l-attur.

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li f'dana l-kaz il-konvenuti ma rnexxilhomx jippruvaw li huma gew ezonerati milli jhallsu lill attur minhabba *non-disclosure*.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi
il-Qorti tiddeciedi
billi tilqa' t-talba attrici u tiddikjara li l-konvenuti ghandhom
jonoraw il-*claim* li kien ghamel l-attur

Kopja Informali ta' Sentenza

u tiddifferixxi l-kawza ghan nomina ta' perit tekniku biex jillikwida l-valur tal-karozza Lancia Y10 KAS 546 ghas-7 ta' Marzu fid-9.15 am.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----